

*Klinika Ortopedii
i Rehabilitacji Dziecięcej
AM w Lublinie*

Lublin, DSK, ul. Chodźki 2

*Geotermia w Polsce – zadanie dla
wszystkich*

Ortopedia dziecięca. POTRZEBY LECZENIA WODAMI GEOTERMALNYMI

- w ortopedii, neurologii, reumatologii i traumatologii – skuteczna hydro-, balneo, termo- i kinezyterapia
- w wielu krajach leczenie geotermalne rozwinięte od dawna: *Słowacja, Czechy, Węgry, Islandia, Turcja, Japonia*
- **Polska czeka na rozwój tej formy leczenia!!!**

Ortopedia dziecięca

Promocja zdrowia

1. Zakaz wiązania czapek u niemowląt
2. Noworodek wymaga ciszy, ciepła, spokoju, piersi matki i odwodzenia bioder. Ćwiczenia to skrajna anty-ortopedia!
3. Dzieci należy nosić często i długo - twarzą do siebie z pełnym zgięciem i odwiedzeniem bioder
4. Nie ma „bólów wzrostowych”. Zmęczenie TA
5. Zarośnięcie ciemiączka nie jest przeciwwskazaniem do podawania Vitaminy D3

Ortopedia dziecięca

Promocja zdrowia

6. Unikanie przekarmiania dzieci – zakaz słodczy do 3 roku życia
7. Sadzanie tylko „po polsku”
8. Unikanie przeciążeń podczas spacerów
9. Zachęcanie dzieci do WF i sportu
10. Wykorzystanie nowych ćwiczeń „rehabilitacji ortopedycznej”
11. Korzystanie z wód geotermalnych

Ortopedia dziecięca

Wody geotermalne - Korzyści lecznicze

„Zespół przykurczów”

Wrodzona dysplazja stawu biodrowego

Dysplazja w „zespole przykurczów”

Dysplazja bioder wiotkich

Zabieg „doreponowania”

Leczenie czynnościowe dysplazji

Kręcz szyi, plagiocefalia

ŹLE

DOBRCZE

DOBRCZE

Ortopedia dziecięca

Okoloporodowe porażenie splotu
ramiennego – leczenie wg prof. Degi,
prof. Piątkowskiego

Choroba Blounta (golenie szpotawe)
Kolana koślawe

Golenie szpotawe

Kolana koślawe

Nieprawidłowa pozycja „siedzenie po indiańsku”

Poprawne siedzenie

„po polsku”

„po turecku”

Ortopedia dziecięca

Wody geotermalne - Korzyści lecznicze

Mózgowe porażenie dziecięce (MPDz)

Wczesne rozpoznanie

Kompleksowe leczenie RAO

Ochrona przed przykurczami

Ochrona bioder przed zwichnięciem

Umożliwienie stania i chodzenia

Ortopedia dziecięca

Wody geotermalne - Korzyści lecznicze

Skoliozy tzw. idiopatyczne:

Etiologia biomechaniczna

Sposób stania, sposób siedzenia

Trzy grupy etiopatogenetyczne („S” „C” „I”)

Nowe leczenie rehabilitacyjne

Nowe testy kliniczne

Profilaktyka przyczynowa

NOWA KLASYFIKACJA

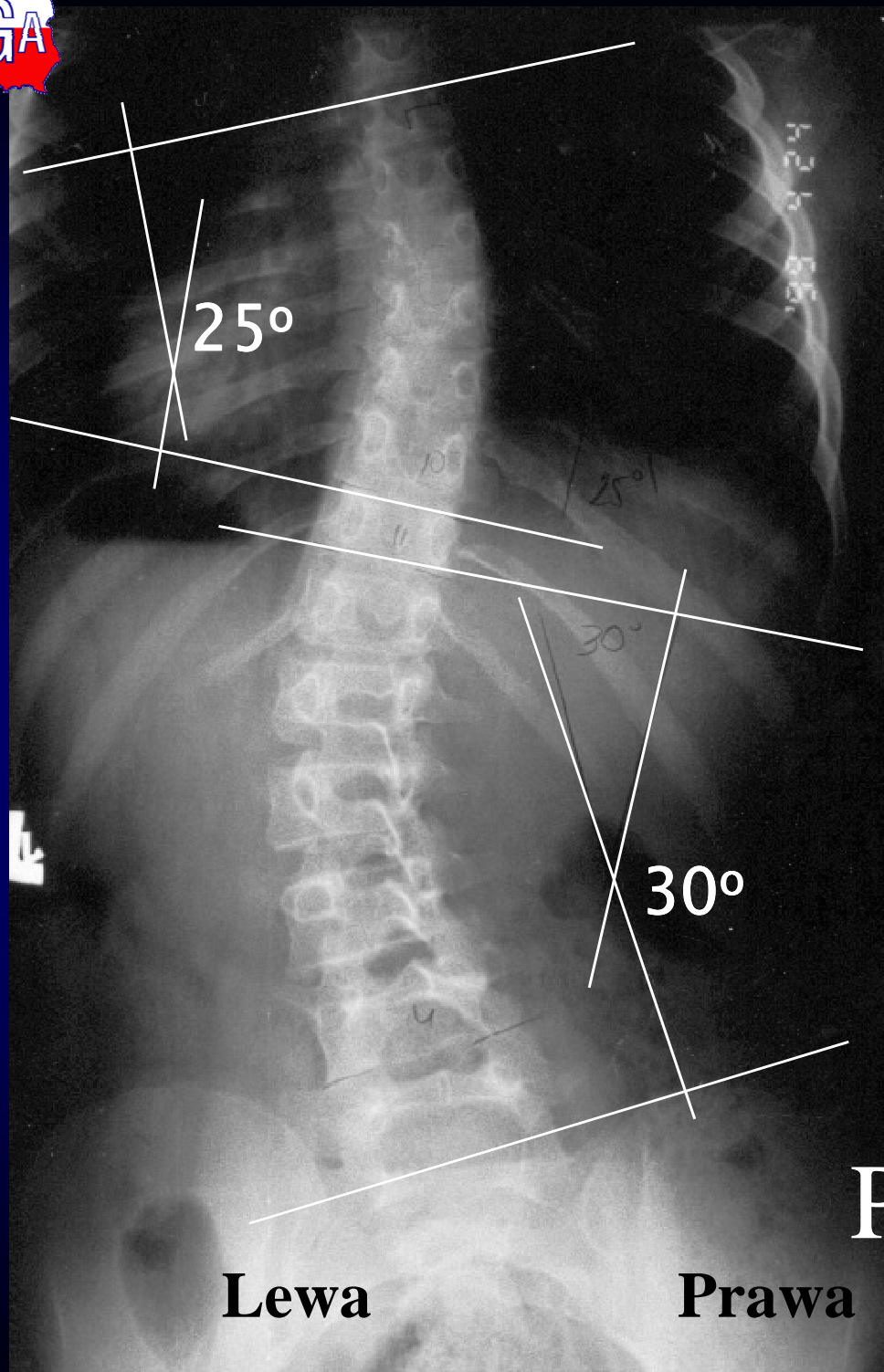
Trzy grupy etiopatogenetyczne (I, II i III epg)

skolioz tzw. idiopatycznych

(T. Karcki 2001-2004)

www.karski.lublin.pl

I grupa epg Skolioza podwójna „S”

Asymetria ruchów,
asymetria obciążeń,
asymetria rośnięcia
i rozwoju. Wpływ:
chodzenie i stanie na
prawej nodze.

Początek 2-3 rok życia

II grupa epg Skolioza „C”

Stale stanie na prawej
nodze. Pierwotnie
fizjologiczne
odgięcie osi
kręgosłupa. W 10-13
roku życia utrwalona
skolioza

Karolina S 1.14
870403

SZTYWNOŚĆ widoczna w skłonie

Karolina S 1.14
870403

SZTYWNOŚĆ – trudności z przewrotem

III grupa epg
Skolioza „I”
Skrzywienia i garb
śladowe. Prosty,
sztywny, bolesny
kręgosłup. Trudności
na WF. Bóle pleców
dorosłych np. przy
zmywaniu naczyń

Ortopedia

Wody geotermalne - Korzyści lecznicze

Dekada Kości i Stawów 2000-2010

Artroza ?!

Biodra tzw. „niedoskonałe”

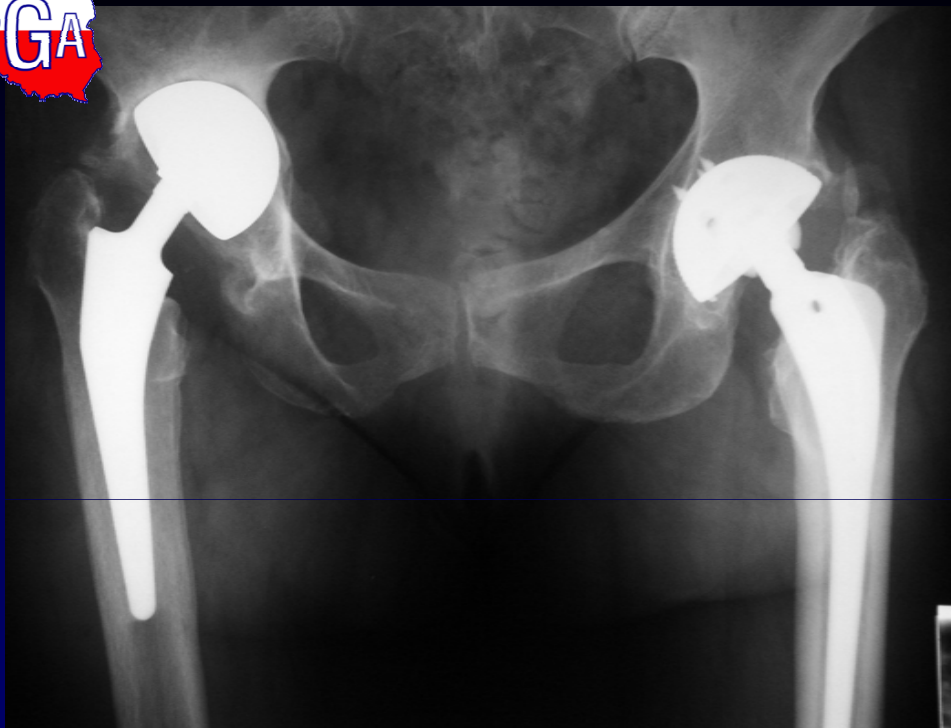
Objawy kliniczne i radiologiczne

Zasady wtórnej profilaktyki

Artroza kolana – m.in. skutek

szpotawości lub koślawości kolan /

goleni

ROZPOZNANIE

Infekcja wokół protezy (panewki) prawego stawu biodrowego.

Wyniki badań pracownianych: w dokumentacji oddziału.

Zastosowano leczenie- operacyjne(22.01.2004)

Usunięcie panewki wraz z cementem. Oczyszczenie podłoża. Gąbka garamycynowa. Założenie głowy bipolarnej jako SPACERA.

podłoża. Gąbka garamycynowa. założenie głowy bipolarnej jako SPACERA.

Zalecenia:

- 1) Ostrożne chodzenie z odciążaniem prawej kończyny dolnej (z pomocą lasek łokciowych).
- 2) Pilnowanie odwiedzenie prawego uda
- 3) Przyjmowanie: Cloxane (1 x 40 mg) - przez 30 dni - podskórnie.
- 4) Przyjmowanie: Ciprobay (2 x 500 mg) , Ampicylina (3 x 500 mg), Lactid, Detralex (2 x 2 tabl), Metanabol (1 x 5 mg) - doustnie.
- 5) Kontrola w Poradni Ortopedycznej za 4 tyg. (p. dr A. Bednarek), w razie potrzeby wcześniej.

Choroba zasadnicza wg ICD - T84
Przyczyna urazu - kod
Zabiegi operacyjne i procedury -kod- 81.53
Choroby współistniejące -
Tryb wypisu - 2
Procedury LRKCh - 5.06.00.0000680 (970 pkt)

Wczesne leczenie w wodach geotermalnych pozwoli odsunąć w czasie konieczność protezoplastyki stawów

Patologiczna koślawość

u osób dorosłych daje bóle,
trudności w chodzeniu

Leczenie geotermalne we
wczesnym okresie jest
skuteczne:

likwiduje ból,
umożliwia ruchy,
chroni przed zanikiem
mięśni. Umożliwia
lepsze życie bez
cierpień

WĘGRY

SŁOWACJA

- Żartujemy, że
gdziekolwiek na Słowacji
zrobisz dziurę w ziemi,
tryśnie woda termalna -

*mówi Jan Bosnovic,
dyr. Narodowego Centrum
Turystyki Słowackiej w Polsce*

- Mamy 1300 źródeł mineralnych i termalnych:
alkaliczne, siarczanowe, wapienne, magnezowe,
żelaziste, słone, jodowo-bromowe, borowe, krzemowe
i radoczynne w 23 uzdrowiskach. Polacy (!?) najczęściej
przyjeżdżają do kąpielisk niedaleko granicy (*Orawice,
Tatralandia, Poprad, Besenova, Vrbov, Turčanske
Teplice*).

ISLANDIA

Gorące źródła z wodą geotermalną

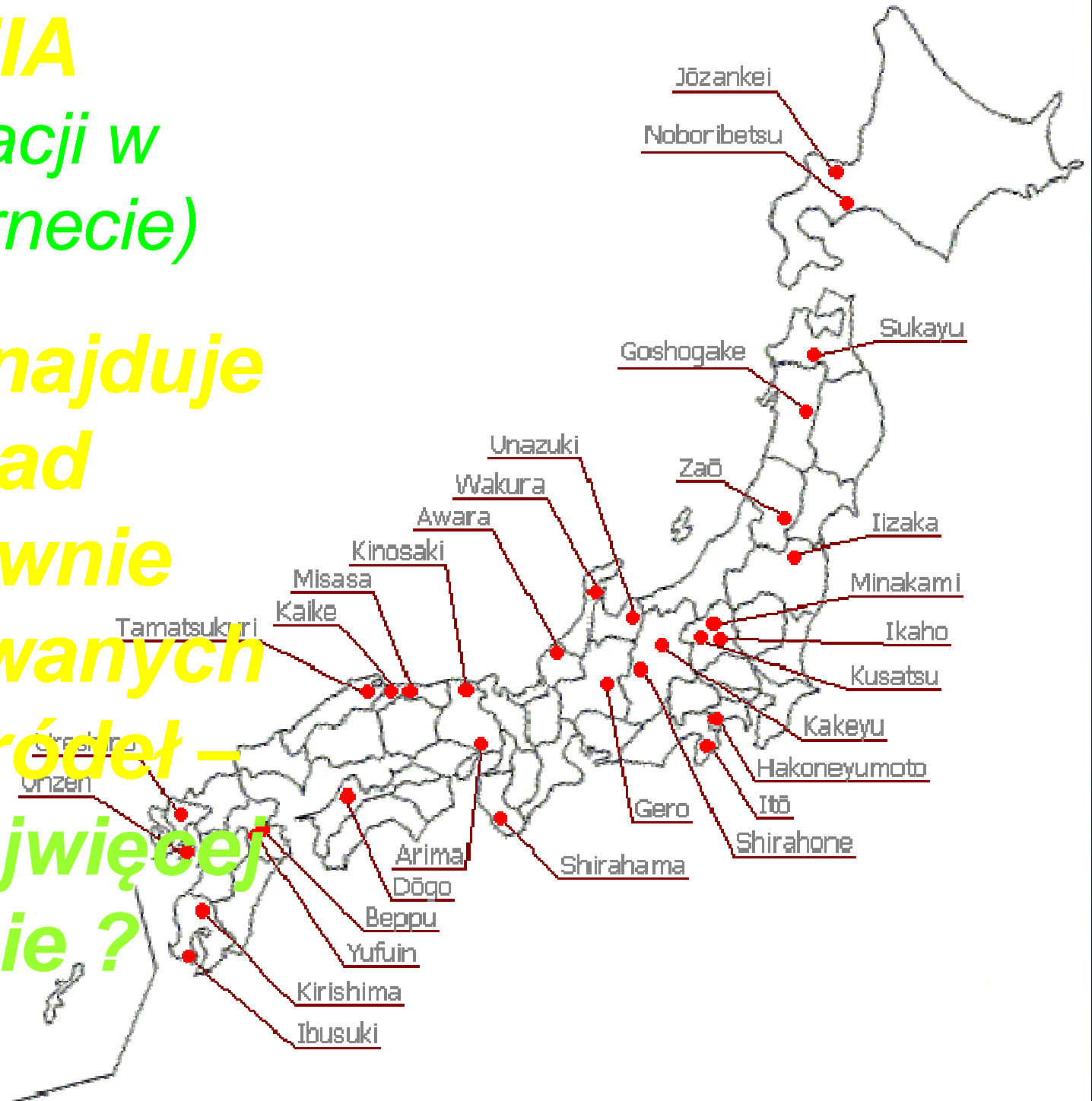

Gorące źródła dostępne są przez cały rok

JAPONIA

*(wg informacji w
polskim internecie)*

**W Japonii znajduje
się ponad
2000 aktywnie
wykorzystywanych
gorących źródeł –
podobno najwięcej
na świecie ?**

POLSKIE DOŚWIADCZENIA W LECZENIU WODAMI GEOTERMALNYMI SĄ DUŻE

- * WIEMY JAKIE CHOROBY LECZYĆ**
- * WIEMY JAK LECZYĆ**

+ NIE MAMY GDZIE LECZYĆ !!

*****

**W POLSCE BRAK OŚRODKÓW
TERAPII GEOTERMALNEJ !!**

Julian Sokołowski
Jacek Zimny
Ryszard H. Kozłowski

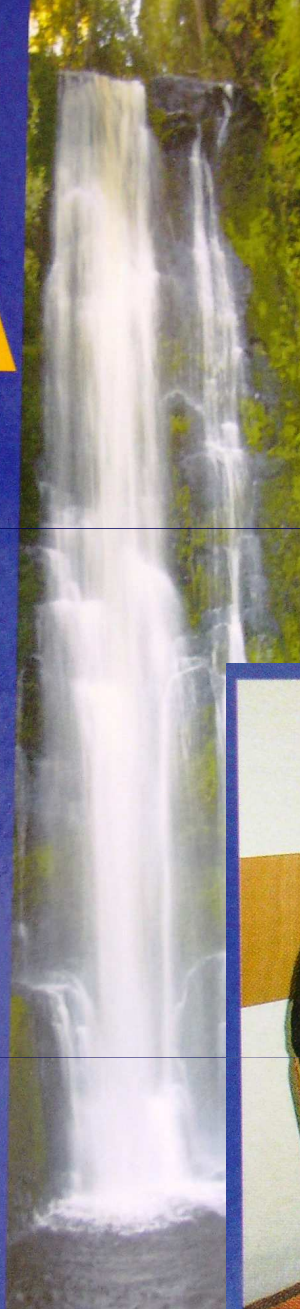
POLSKA XXI WIEKU

– NOWA WIZJA
I STRATEGIA ROZWOJU

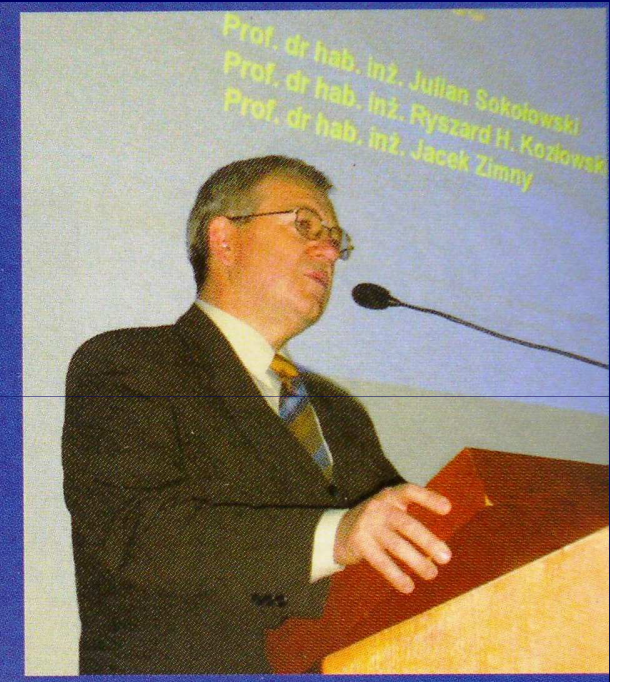
XXX lat Instytutu Studiów nad Rodziną

1

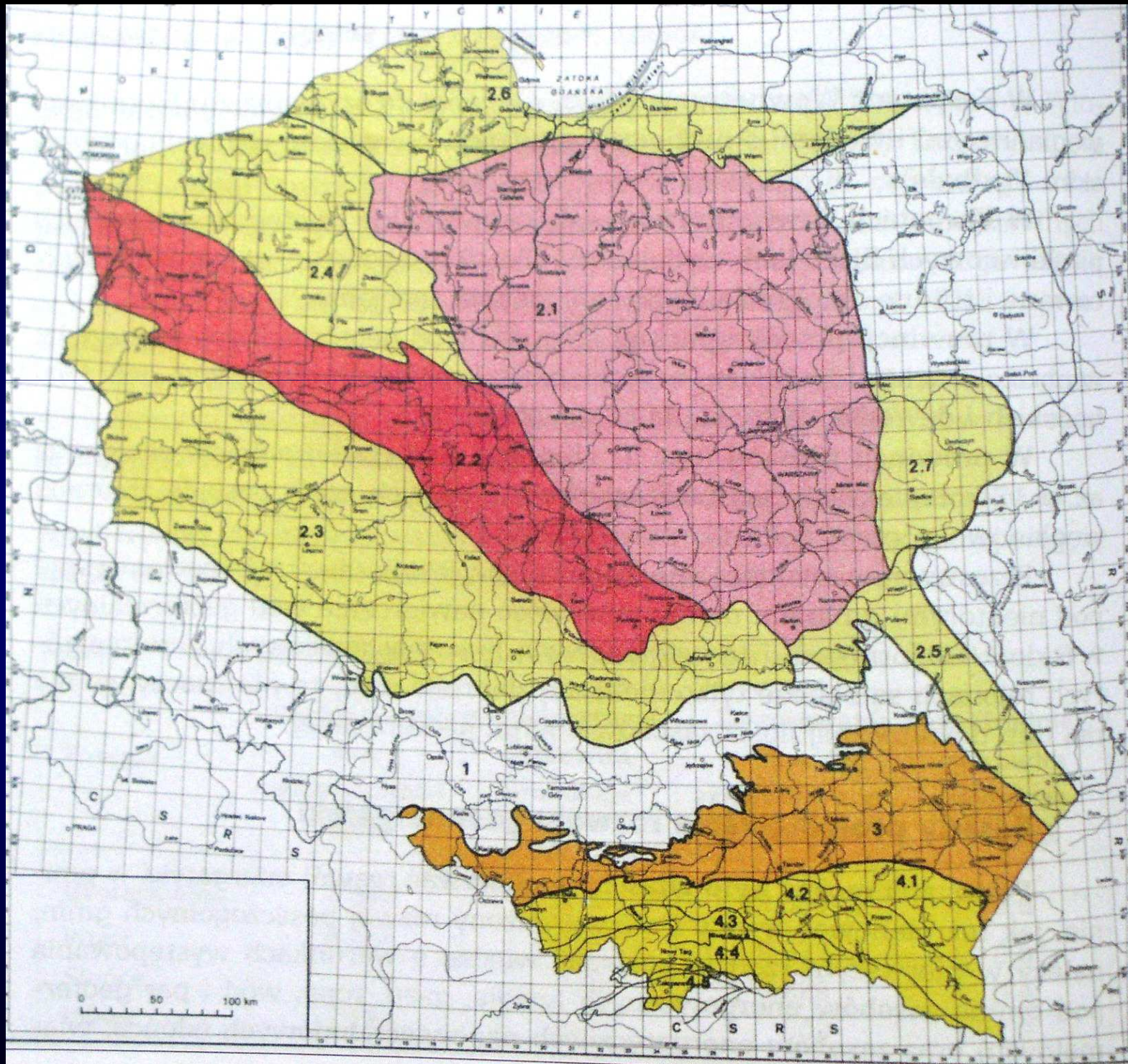

Podstawy Geotermii Polskiej

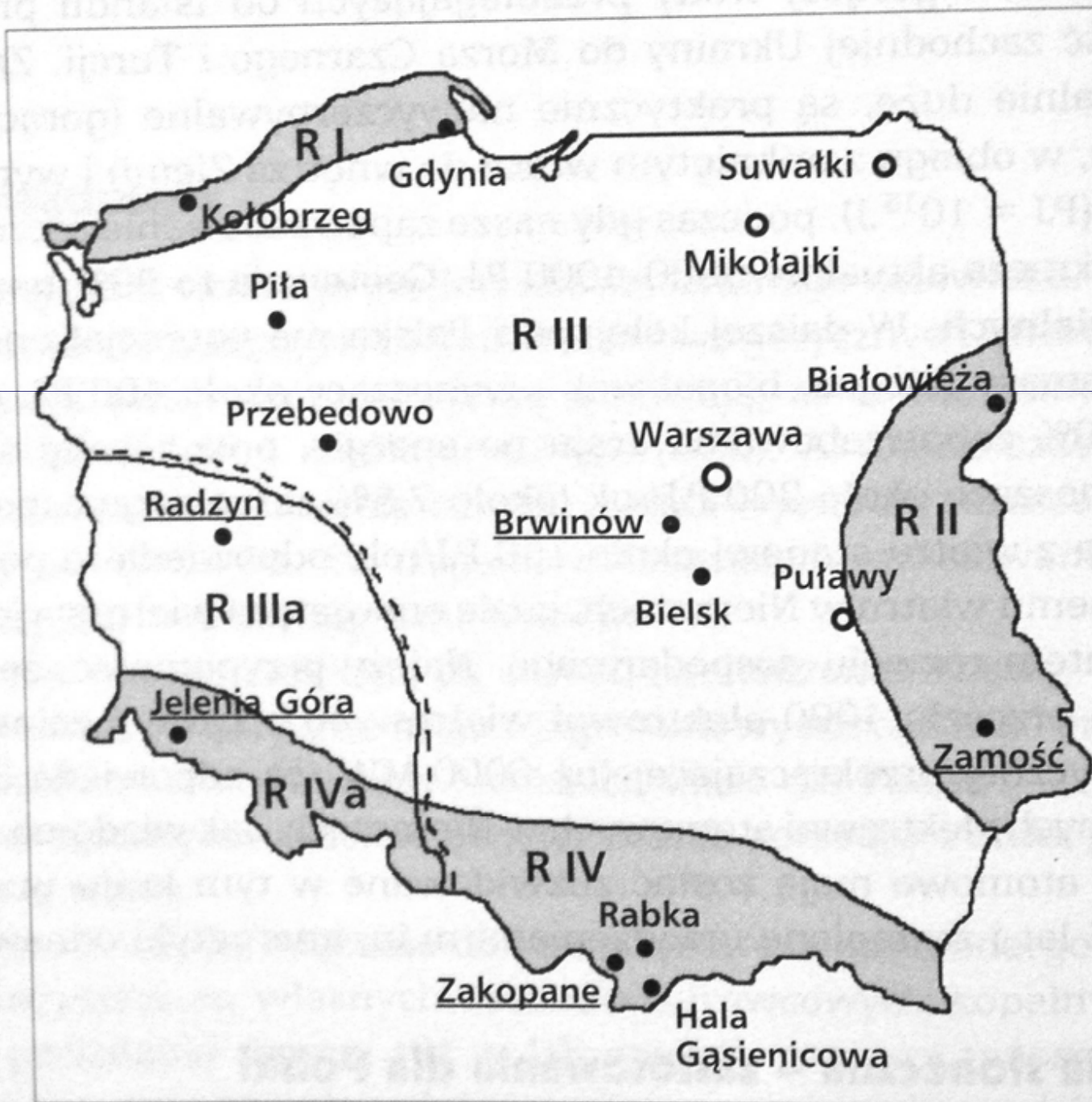
Profesorowie PAN i AGH w Krakowie

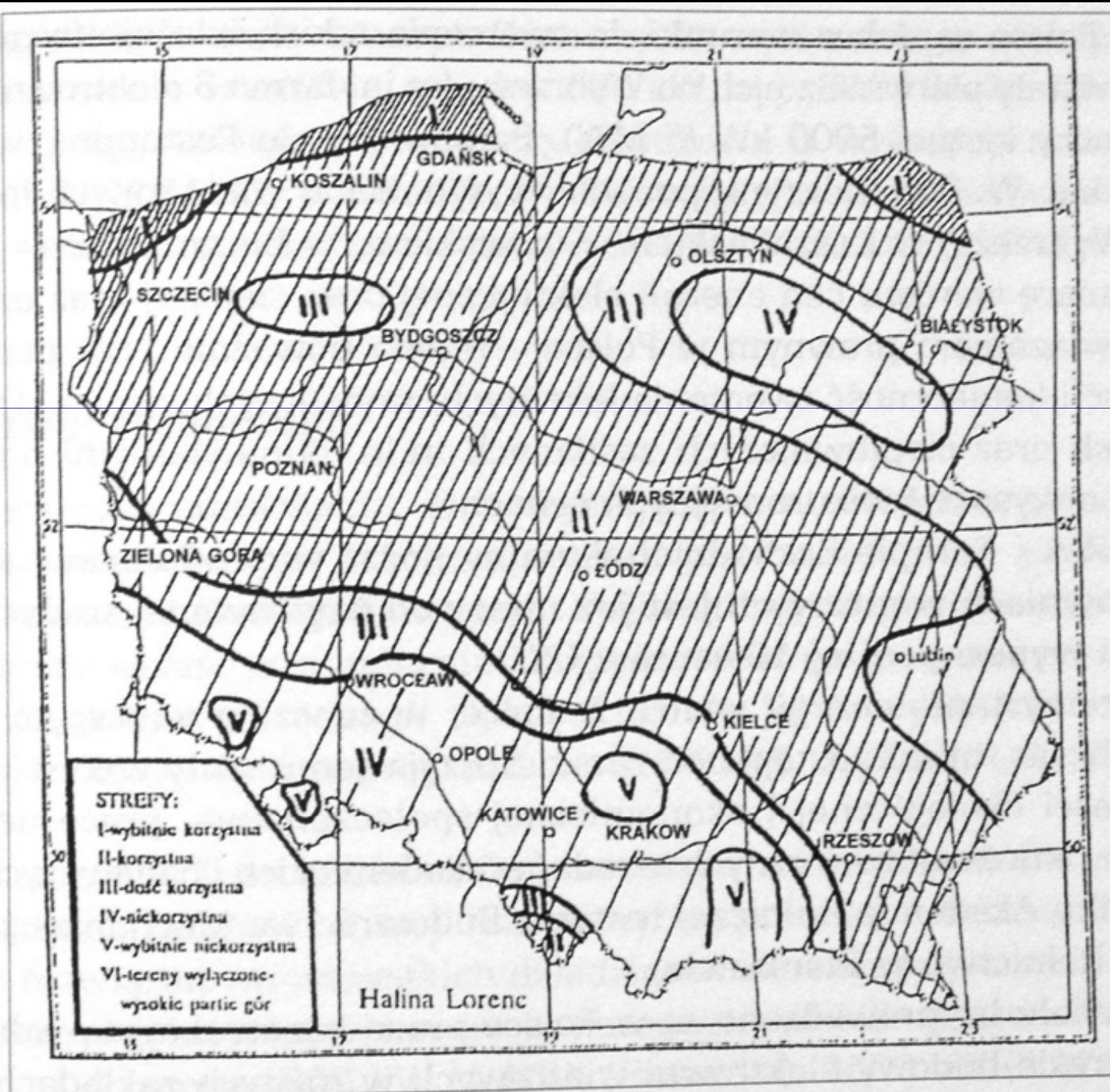
od lewej: **prof. Kozłowski, prof. Sokołowski, prof. Zimny**

Rys.1. Mapa zasobów w okręgach i prowincjach geotermalnych Polski, według R. Neya i J. Sokołowskiego (1992)

Rys. 1. Rejonizacja obszaru Polski pod względem możliwości wykorzystania energii słonecznej oraz rozmieszczenie podstawowych stacji pomiarowych

Rys.1. Rejonizacja obszaru Polski pod względem zasobów energii wiatru (według prof. H. Lorenc)

AKTUALNIE BARDZO OGRANICZONY ZAKRES DZIAŁANIA

Cieplicze, Łądek Zdrój,

Ciechocinek,

Antałówka/Zakopane

(wody zasiarczone)

Leczenie w wodach
geotermalnych
to przyszłość dla Polski

PODSUMOWANIE

1. Istnieją sprawdzone, skuteczne programy zabiegów balneo- i hydroterapii w wodach geotermalnych w wielu krajach – przykład: Węgry, Słowacja, Islandia

PODSUMOWANIE

2. Dołączenie do balneoterapii zabiegów kinezyterapii, masażu podwodnego i innych zabiegów znanych w ortopedii i rehabilitacji skutecznie poprawia wyniki leczenia w wodach geotermalnych

PODSUMOWANIE

3. Systematyczne korzystanie z terapii w wodach geotermalnych chroni wiele społeczeństw przed wcześnie występującymi:
- * chorobami narządu ruchu
  - * chorobami układu krążenia
  - * chorobami narządu oddechowego

PODSUMOWANIE

4. Z punktu widzenia lekarskiego i społecznego, istnieje w Polsce **pilna potrzeba wykorzystania** wielu istniejących odwiertów lub wykonania nowych wierceń dla uzyskania **wód geotermalnych**

PODSUMOWANIE

5. Budowa ośrodków przyrodoleczniczych - szpitali, sanatoriów, pensjonatów, hoteli umożliwi skuteczne leczenie w ortopedii, rehabilitacji, neurologii, internie
- * wzbogaci i uatrakcyjni nasz Kraj
  - * społeczeństwu da szansę profilaktyki

PODSUMOWANIE

6. Budowa ośrodków przyrodoleczniczych

- * przyniesie wymierne oszczędności przez lepsze zdrowie społeczeństwa,
- * uchroni przed absencją w pracy, zasiłkami rentowymi i odejściem z zawodu

PODSUMOWANIE

7. Budowa ośrodków przyrodoleczniczych

*umożliwi zatrudnienie dla wielu osób z różnych grup społeczeństwa w czasie budowy i później (przykład: Velka Fatra, Turcanske Teplice – 140 osób)

PODSUMOWANIE

8. Ciepłe wody są „leczeniem z wyboru” wielu chorób i dysfunkcji narządu ruchu. *Balneoterapia poprawia sprawność i wydolność w życiu i w pracy; *poprawia kondycję ruchową, samopoczucie i zdrowie psychiczne całego społeczeństwa

PODSUMOWANIE

9. Balneoterapia w ciepłych wodach geotermalnych

- poprawia krążenie krwi w obrębie mózgu, poprawia postrzeganie, wnioskowanie i cały proces myślowy człowieka
- po kąpieli geotermalnej człowiek staje się "bardziej aktywny, pracowity i mądrzejszy"

22-24.05.2002 Ateny

Międzynarodowy Kongres IRSSD – *International
Research Society for Spinal Deformities*

Uczestnicy m.in.: Prof. G. Burwell, Prof. P.
Dangerfield, Prof. M. Asher, Prof. Martha
Hawes, Prof. Ian Stokes, Dr Theodoros Grivas

PGA

Kontakty Kliniki

SICOT – Hawana/Kuba

26-29.09.2004

Kontakty Kliniki

Hong Kong

2-8.10.2004

Kontakty Kliniki

Pekin, maj 2005

Kontakty Kliniki

CSOS Chinese Speaking Orthopaedic Society

Pekin, maj 2005

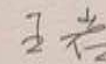
Letter of Appreciation

We Greatly Express Our Thanks for
Your Valuable Contribution

Tomasz Karski

As Key-Note Speaker of "Beijing 2005 Spine Surgery Advanced Course
& The Second Chinese International Scoliosis Symposium"

On 21st -22nd May, 2005
at 301 Hospital, Beijing, P.R. China

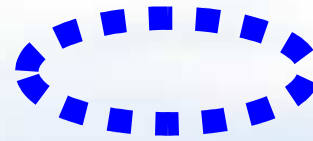
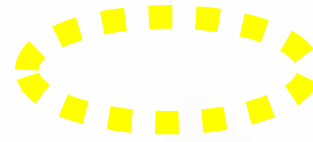
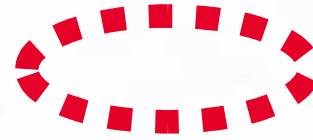

Prof. Yan WANG, M.D.
Chairman of Organizing Committee

**Prof. Yan Wang – organizer “Beijing 2005
Spine Surgery Advanced Course & Second
Chinese International Scoliosis Symposium”**

*Klinika Ortopedii
i Rehabilitacji
Dziecięcej
AM w Lublinie*

www.karski.lublin.pl

*Geotermia w Polsce –
zadanie dla wszystkich*

